

LĒMUMI

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2022/98

(2022. gada 25. janvāris),

**ar kuru groza Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1561, ar ko Ungārijai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672
piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Regulu (ES) 2020/672 (2020. gada 19. maijs), ar ko izveido Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (SURE) pēc Covid-19 uzliesmojuma ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Pēc 2020. gada 6. augustā saņemtā Ungārijas lūguma Padome ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1561 ⁽²⁾ piešķir Ungārijai finansiālo palīdzību aizdevuma veidā, kura maksimālais apmērs ir 504 330 000 EUR un maksimālais vidējais termiņš ir 15 gadi, lai papildinātu Ungārijas valsts centienus novērst Covid-19 uzliesmojuma ietekmi un reaģētu uz minētā uzliesmojuma sociālekonomiskajām sekām darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem.
- (2) Ungārijai aizdevums bija jāizmanto tam, lai finansētu saīsināta darba laika shēmām līdzīgus pasākumus un ar veselību saistītus pasākumus, kas minēti Īstenošanas lēmuma (ES) 2020/1561 3. pantā.
- (3) Covid-19 uzliesmojums ir imobilizējis būtisku darbaspēka daļu Ungārijā. Tas ir izraisījis atkārtotu pēkšņu un būtisku publisko izdevumu pieaugumu Ungārijā saistībā ar jaunu pasākumu, proti, vienreizēju ienākumu atbalsta shēmu pašnodarbinātām personām nozarēs, kuras skar aizsardzības pasākumi un pasākumi, kas minēti Īstenošanas lēmuma (ES) 2020/1561 3. panta f), g), h), i) un j) punktā.
- (4) Covid-19 uzliesmojumam un ārkārtas pasākumiem, kurus Ungārija īstenoja 2020. un 2021. gadā, lai ierobežotu slimības uzliesmojumu un tā sociālekonomiskās un ar veselību saistītās sekas, bija un vēl aizvien ir dramatisks ietekme uz publiskajām finansēm. Ungārijas vispārējās valdības budžeta deficīts un parāds līdz 2020. gada beigām bija attiecīgi 8,0 % un 80,1 % no iekšzemes kopprodukta (IKP). Saskaņā ar Komisijas 2021. gada rudens prognozi tiek prognozēts, ka Ungārijas vispārējās valdības budžeta deficīts un parāds 2021. gadā samazināsies attiecīgi līdz 7,5 % un 79,2 % no IKP, un tiek prognozēts, ka tās IKP 2021. gadā palielināsies par 7,4 %.
- (5) Ungārija 2021. gada 1. decembrī lūdza Savienības papildu finansiālo palīdzību 147 140 000 EUR apmērā, lai vēl papildinātu 2020. un 2021. gadā īstenotos valsts centienus novērst Covid-19 uzliesmojuma ietekmi un reaģēt uz minētā uzliesmojuma sociālekonomiskajām sekām darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem, jo īpaši 6. līdz 8. apsverumā minētos pasākumus.
- (6) Ar "valdības Dekrētu Nr. 485/2020. (XI. 10.)" ⁽³⁾ Ungārija grozīja vairākus ar nodokļiem saistītus pasākumus, kas minēti Īstenošanas lēmuma (ES) 2020/1561 3. panta f), g), h) un j) punktā, un pagarināja to termiņu līdz ārkārtas stāvokļa beigām. Ar Ungārijas lūgto aizdevumu paredzēts segt izdevumus tikai laikposmā no 2020. gada decembra līdz 2021. gada jūnijam. Dekrētā ir ietverts skaidrs nosacījums, ka atbalsta saņēmējiem ir jāsaņem darba līgumi, kas bija spēkā dekrēta spēkā stāšanās brīdī, un tie attiecīgo pasākumu laikā nedrīkst izbeigt šādus līgumus ar darba devēja

⁽¹⁾ OV L 159, 20.5.2020., 1. lpp.

⁽²⁾ Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2020/1561 (2020. gada 23. oktobris), ar ko Ungārijai saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672 piešķir pagaidu atbalstu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā pēc Covid-19 uzliesmojuma (OV L 357, 27.10.2020., 24. lpp.).

⁽³⁾ Izsludināts Ungārijas Oficiālajā Vēstnesī 2020. gada 10. novembrī (Nr. 242), 7671. lpp.

paziņojumu. To nozaru tvērums, kuras ir tiesīgas saņemt atbalstu, ir ticis mainīts ar valdības Dekrēta Nr. 571/2020. (XII. 9.) ⁽⁴⁾ 1. pantu, valdības Dekrēta Nr. 638/2020. (XII. 22.) ⁽⁵⁾ 1. pantu, valdības Dekrēta Nr. 105/2021. (III. 3.) ⁽⁶⁾ 1. pantu, valdības Dekrēta Nr. 147/2021. (III. 27.) ⁽⁷⁾ 1. pantu un valdības Dekrēta Nr. 204/2021. (IV. 29.) ⁽⁸⁾ 1. pantu. Pandēmijas vissmagāk skartajās nozarēs Ungārija ir ieviesusi atbrīvojumu no darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksām un apmācību nodevas laikposmā no 2020. gada marta līdz decembrim, kā arī darba devēju rehabilitācijas iemaksu nodokļa samazinājumu sākotnēji laikposmā no 2020. gada marta līdz jūnijam. Ungārija ir arī izslēgusi personāla izmaksas no mazo uzņēmumu nodokļa (KIVA) bāzes sākotnēji par laikposmu no 2020. gada marta līdz jūnijam. Attiecībā uz visiem minētajiem pasākumiem ir pieprasīta tikai tā daļa no kopējiem izdevumiem (vai negūtajiem ieņēmumiem), kas saistīti ar uzņēmumiem, kuri samazina vai aptur darba laiku vai kad darbinieki pastāvīgi ir nodarbināti līdz jaunākajiem pieejamajiem izpildes datiem. Tā kā minētie pasākumi nozīmē valdības nesaņemtus ieņēmumus, tos var uzskatīt par līdzvērtīgiem publiskiem izdevumiem.

- (7) Turklāt ar “valdības Dekrētu Nr. 105/2021. (III. 3)”, “valdības Dekrēta Nr. 147/2021. (III. 27) 1. pantu” un “valdības Dekrēta Nr. 204/2021. (IV. 29)” 1. pantu, Ungārija grozīja atbrīvojumu no mazo uzņēmumu vienreizējā nodokļa (“KATA”) režīma, kā minēts Īstenošanas lēmuma (ES) 2020/1561 3. panta i) punktā, kas sākotnēji tika ieviests laikposmā no 2020. gada marta līdz jūnijam un pagarināts uz laikposmu no 2021. gada marta līdz aprīlim. Ir pieprasīta tikai tā izdevumu daļa, kas saistīta ar atbalstu pašnodarbinātajiem un vienas personas uzņēmumiem. Šo pasākumu var uzskatīt par saīsināta darba laika shēmām līdzīgu pasākumu, kā minēts Regulā (ES) 2020/672, jo tā mērķis ir aizsargāt pašnodarbinātos vai līdzīgu kategoriju darba ņēmējus no ienākumu samazināšanās vai zaudēšanas.
- (8) Ar “valdības Dekrētu Nr. 310/2021. (VI. 7.) attiecībā uz kompensācijas atbalstu pašnodarbinātām personām” ⁽⁹⁾ Ungārija ieviesa arī jaunu vienreizēju ienākumu atbalsta shēmu pašnodarbinātām personām nozarēs, kuras skar pārvietošanās ierobežojumi, ar nosacījumu, ka tās saglabā savu darbību vismaz divus mēnešus pēc paredzamā ārkārtas stāvokļa beigām. Vienreizējais maksājums atbilst garantētajai mēneša minimālajai algai (219 000 HUF). Atbilstības periods beidzas ārkārtas stāvokļa beigās. Šīs shēmas mērķgrupa ir tikai uzņēmēji, kuriem nav darbinieku un kuri nav tiesīgi saņemt atbalstu saskaņā ar nozares algu shēmu. Šo pasākumu var uzskatīt par saīsināta darba laika shēmām līdzīgu pasākumu, kā minēts Regulā (ES) 2020/672, jo tā mērķis ir aizsargāt pašnodarbinātos vai līdzīgu kategoriju darba ņēmējus no ienākumu samazināšanās vai zaudēšanas.
- (9) Ungārija atbilst Regulas (ES) 2020/672 3. pantā izklāstītajiem nosacījumiem finansiālās palīdzības pieprasīšanai. Ungārija ir iesniegusi Komisijai attiecīgus pierādījumus par to, ka faktiskie un plānotie publiskie izdevumi no 2020. gada 1. februāra ir palielinājušies par 897 720 542 EUR saistībā ar valsts pasākumiem, kas veikti, lai novērstu Covid-19 uzliesmojuma sociālekonomisko ietekmi. Tas ir pēkšņs un būtisks pieaugums, jo tas ir saistīts gan ar jaunu pasākumu, gan ar to spēkā esošo pasākumu pagarināšanu, kuri tieši attiecas uz saīsināta darba laika shēmām līdzīgiem pasākumiem, kas aptver ievērojamu Ungārijas uzņēmumu un darbaspēka daļu. Ungārija finansēja 113 740 000 EUR no palielinātās izdevumu summas, izmantojot Savienības fondus. Ungārija finansēja 132 510 542 EUR no palielinātās publisko izdevumu summas, izmantojot pati savu finansējumu.
- (10) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2020/672 6. pantu ir apspriedusies ar Ungāriju un pārbaudījusi faktisko un plānoto publisko izdevumu pēkšņo un būtisko pieaugumu, kas ir tieši saistīts ar saīsināta darba laika shēmām pielīdzināmiem pasākumiem, kā minēts 2021. gada 1. decembra lūgumā.

⁽⁴⁾ Izsludināts Ungārijas Oficiālajā Vēstnesī 2020. gada 9. decembrī (Nr. 273), 9076. lpp.

⁽⁵⁾ Izsludināts Ungārijas Oficiālajā Vēstnesī 2020. gada 22. decembrī (Nr. 287), 10473. lpp.

⁽⁶⁾ Izsludināts Ungārijas Oficiālajā Vēstnesī 2021. gada 5. martā (Nr. 37), 1509. lpp.

⁽⁷⁾ Izsludināts Ungārijas Oficiālajā Vēstnesī 2021. gada 27. martā (Nr. 52), 2042. lpp.

⁽⁸⁾ Izsludināts Ungārijas Oficiālajā Vēstnesī 2021. gada 29. aprīlī (Nr. 73), 2676. lpp.

⁽⁹⁾ Izsludināts Ungārijas Oficiālajā Vēstnesī 2021. gada 7. jūnijā (Nr. 104), 4469. lpp.

- (11) Tādēļ būtu jāsniedz finansiāla palīdzība, lai palīdzētu Ungārijai novērst Covid-19 uzliesmojuma izraisīto smago ekonomisko traucējumu sociālekonomiskās sekas. Lēmumi par maksājumu un to daļu termiņiem, apmēru un veikšanu Komisijai būtu jāpieņem ciešā sadarbībā ar valsts iestādēm.
- (12) Ungārijai un Komisijai šis lēmums būtu jāņem vērā aizdevuma līgumā, kas minēts Regulas (ES) 2020/672 8. panta 2. punktā.
- (13) Šim lēmumam nebūtu jāskar to procedūru iznākums, kuras var tikt veiktas saistībā ar iekšējā tirgus darbības traucējumiem, jo īpaši saskaņā ar Līguma 107. un 108. pantu. Tas neatbrīvo dalībvalstis no prasības saskaņā ar Līguma 108. pantu ziņot Komisijai par potenciālajiem valsts atbalsta gadījumiem.
- (14) Ungārijai būtu regulāri jāinformē Komisija par plānoto publisko izdevumu īstenošanu, lai Komisija varētu novērtēt, cik lielā mērā Ungārija ir īstenojusi minētos izdevumus.
- (15) Lēmums par finansiālās palīdzības sniegšanu ir pieņemts, ņemot vērā Ungārijas esošās un gaidāmās vajadzības, kā arī finansiālās palīdzības pieprasījumus saskaņā ar Regulu (ES) 2020/672, ko jau ir iesniegušas vai plāno iesniegt citas dalībvalstis, vienlaikus piemērojot vienlīdzīgas attieksmes, solidaritātes, samērīguma un pārredzamības principus,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Īstenošanas lēmumu (ES) 2020/1561 groza šādi:

1) lēmuma 2. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Savienība Ungārijai dara pieejamu aizdevumu, kura maksimālais apmērs ir 651 470 000 EUR. Aizdevuma maksimālais vidējais termiņš ir 15 gadi.”;

b) panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

“4. Pirmo daļu izmaksā pēc tam, kad stājies spēkā aizdevuma līgums, kas paredzēts Regulas (ES) 2020/672 8. panta 2. punktā. Visas turpmākās daļas izmaksā saskaņā ar minētā aizdevuma līguma noteikumiem vai – attiecīgā gadījumā – pēc tam, kad stājies spēkā tā papildinājums vai grozīts aizdevuma līgums.”;

2) lēmuma 3. pantu aizstāj ar šādu:

“3. pants

Ungārija var finansēt šādus pasākumus:

- a) pagaidu atbalstu izmitināšanas vietu uzlabošanai tūrisma galamērķos nolūkā saglabāt esošo darbaspēku, kā paredzēts “valdības Rezolūcijā 2080/2020 par izmitināšanas vietu izveidi valstī”, attiecībā uz to izdevumu daļu, kas saistīti ar atbalstu pašnodarbinātām personām un vienas personas uzņēmumiem;
- b) pagaidu atbalstu pārtikas pārstrādes uzņēmumiem, kā paredzēts “lauksaimniecības ministra Dekrētā Nr. 25/2020. (VI. 22.)”, attiecībā uz to izdevumu daļu, kas saistīta ar atbalstu pašnodarbinātām personām un vienas personas uzņēmumiem;

- c) pagaidu atbalstu dārkopības uzņēmumiem daudzgadīgu kultūru audzēšanas un augu pavairošanas nozarēs, kā paredzēts "lauksaimniecības ministra Dekrētā Nr. 26/2020 (VI. 22.)", attiecībā uz to izdevumu daļu, kas saistīta ar atbalstu pašnodarbinātām personām un vienas personas uzņēmumiem;
- d) pagaidu atbalstu zivkopības uzņēmumiem, kā paredzēts "lauksaimniecības ministra Dekrētā Nr. 30/2020 (VI. 22.)", attiecībā uz to izdevumu daļu, kas saistīta ar atbalstu pašnodarbinātām personām un vienas personas uzņēmumiem;
- e) tādu bērna kopšanas pabalstu termiņa pagarināšanu līdz 2020. gada 30. jūnijam, kuru termiņš beidzās trauksmes stāvokļa perioda laikā, kā paredzēts "valdības Dekrētā Nr. 59/2020. (III. 23.)" un "2020. gada Likuma LVIII" 71. pantā;
- f) darba devēju sociālo iemaksu nodokļa apturēšanu atsevišķās nozarēs, kā paredzēts 4. panta a) punktā "valdības Dekrētā Nr. 47/2020. (III. 18.)" (ar grozījumiem) attiecībā uz to izdevumu daļu, kas saistīti ar uzņēmumiem, kuri samazina vai aptur darba laiku, vai kad darbinieki pastāvīgi bijuši nodarbināti, kā tā tika pagarināta un grozīta;
- g) atbrīvojumus no darba devēju apmācības nodevas atsevišķās nozarēs, kā paredzēts 4. panta a) punktā "valdības Dekrētā Nr. 47/2020 (III. 18)" (ar grozījumiem) attiecībā uz to izdevumu daļu, kas saistīti ar uzņēmumiem, kuri samazina vai aptur darba laiku, vai kad darbinieki pastāvīgi bijuši nodarbināti, kā tie tika pagarināti un grozīti;
- h) darba devēju rehabilitācijas iemaksu nodokļa samazinājumu noteiktās nozarēs, kā paredzēts 4. panta a) punktā "valdības Dekrētā Nr. 47/2020. (III. 18.)" (ar grozījumiem) attiecībā uz to izdevumu daļu, kas saistīti ar uzņēmumiem, kuri samazina vai aptur darba laiku, vai kad darbinieki pastāvīgi bijuši nodarbināti, kā tas tika pagarināts un grozīts;
- i) nodokļu atbrīvojumu mazajiem nodokļu maksātājiem no vienreizējā nodokļu ("KATA") režīma noteiktās nozarēs, kā paredzēts 5. pantā "valdības Dekrētā Nr. 47/2020. (III. 18)" (ar grozījumiem) attiecībā uz to izdevumu daļu, kas saistīta ar atbalstu pašnodarbinātajiem un vienas personas uzņēmumiem, kā tas tika pagarināts un grozīts;
- j) personāla izmaksu izslēgšanu no mazo uzņēmumu nodokļa bāzes ("KIVA") atsevišķās nozarēs, kā paredzēts "valdības Dekrētā Nr. 47/2020. (III. 18)" (ar grozījumiem) attiecībā uz to izdevumu daļu, kas saistīti ar uzņēmumiem, kuri samazina vai aptur darba laiku, vai kad darbinieki pastāvīgi bijuši nodarbināti, kā tā tika pagarināta un grozīta;
- k) vienreizēju pabalstu veselības aprūpes darbiniekiem kā pateicību par viņu papildu darbu pandēmijas laikā, kā paredzēts "valdības Dekrētā Nr. 275/2020. (VI. 12.)";
- l) izmaksas, kas saistītas ar valsts uzņēmumos ieviestiem īpašiem pasākumiem pandēmijas kontrolei;
- m) izmaksas, kas saistītas ar īpašiem pasākumiem pandēmijas kontrolei un valsts ierēdņu veselības aizsardzībai, kā paredzēts "valdības Dekrētā Nr. 250/2014. (X. 2.) par Publiskā iepirkuma un piegādes ģenerāldirektorātu (KEF)";
- n) izmaksas, kas saistītas ar infrastruktūru un investīcijām slimnīcās, lai nodrošinātu veselības aprūpes darbinieku un pacientu augsta līmeņa aizsardzību, kā paredzēts "valdības Rezolūcijā 1012/2020. (I. 31.) par operatīvā personāla izveidi";
- o) tiešās izmaksas par individuāliem aizsardzības līdzekļiem un aprīkojumu slimnīcās un citās veselības aprūpes iestādēs, lai nodrošinātu veselības aprūpes darbinieku augsta līmeņa aizsardzību, kā paredzēts "valdības Rezolūcijā 1012/2020. (I. 31.) par operatīvā personāla izveidi";
- p) vienreizēju ienākumu atbalsta shēmu pašnodarbinātām personām nozarēs, kuras skar aizsardzības pasākumi, ar nosacījumu, ka tās saglabā savu darbību vismaz divus mēnešus pēc paredzamā ārkārtas stāvokļa beigām, kā paredzēts "valdības Dekrētā Nr. 310/2021. (VI. 7.)";

3) lēmuma 4. pantu aizstāj ar šādu:

“4. pants

1. Ungārija informē Komisiju līdz 2021. gada 28. aprīlim un pēc tam ik pēc sešiem mēnešiem par plānoto publisko izdevumu īstenošanu līdz brīdim, kad minētie plānotie publiskie izdevumi ir pilnībā īstenoti.
2. Ja 3. pantā minēto pasākumu pamatā ir plānotie publiskie izdevumi un uz tiem attiecas īstenošanas lēmums, ar ko groza šo lēmumu, Ungārija sešu mēnešu laikā no minētā grozošā īstenošanas lēmuma pieņemšanas un pēc tam ik pēc sešiem mēnešiem informē Komisiju par plānoto publisko izdevumu īstenošanu līdz brīdim, kad minētie plānotie publiskie izdevumi ir pilnībā īstenoti.”

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Ungārijai.

Šis lēmums stājas spēkā dienā, kad tas paziņots adresātam.

Briselē, 2022. gada 25. janvārī

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
C. BEAUNE
